

veteranen ombudsman

Retouradres: Postbus 93122, 2509 AC Den Haag

Ministerie van Defensie
De minister van Defensie
Postbus 20701
2500 ES DEN HAAG

Geachte heer Kamp,

In mijn brief van 4 juni jl. stuurde ik toenmalig minister Bijleveld een brief waarin ik haar om een urgente oplossing verzocht voor de situatie van de Afghaanse tolken. Ik schreef haar over de oprechte zorgen van Nederlandse veteranen die zich in het voorjaar van 2021 tot mij wendden. Deze veteranen voelden én voelen zich nog altijd nauw betrokken bij hun voormalige tolken, ook voor hen die al eerder in Nederland opgevangen zijn. Op de vragen van de veteranen werd afwijzend gereageerd dan wel verwezen naar een ander ministerie. Dat noopte mij de afgelopen maanden tot meerdere spoedinterventies over Afghaanse tolken of hun families bij uw ministerie en de IND. Deze interventies werden vervolgens direct opgepakt en afgehandeld.

In mijn brief vroeg ik demissionair minister Bijleveld om een reactie op mijn vragen over de wijze waarop kwalitatief en toegankelijke rechtshulp geregeld is bij de voorbereiding en indiening van de asielaanvraag. En ook hoe omgegaan wordt bij een mogelijke afwijzing van een asielaanvraag van een tolk in Kabul. Helaas bleef een tijdige reactie uit, ondanks rappelleren van mijn medewerkers. Uiteindelijk ontving ik op 12 augustus jl. een schriftelijke reactie, mede namens de andere betrokken departementen. Op dat moment was er al een nieuwe werkelijkheid in Afghanistan; drie dagen later viel Kaboel.

Het staat niet ter discussie dat Nederland een bijzondere verantwoordelijkheid voelt én heeft waar het gaat om tolken die hebben gewerkt voor onze krijgsmacht. Mijn vraag is op welke wijze inhoud wordt gegeven aan deze verantwoordelijkheid. Wat betekent dit voor de tolken die op dit moment nog in Afghanistan zijn of zich in buurlanden bevinden? En wat betekent dit voor de tolken die nu al in Nederland zijn? Ik ontvang hierover nog altijd vragen van bezorgde veteranen en tolken. In de Kamerbrief van uw voorganger van 14 september jl. (Kamerstuk 27925-808) wordt uitleg gegeven over de activiteiten die worden ondernomen voor de tolken die zijn achtergebleven. En is kort wat gezegd over de opvang en asielpcedure in Nederland. Als Nationale ombudsman en Veteranenombudsman heb ik een aantal dringende vragen.

Achtergebleven tolken

Inmiddels is uit bovengenoemde Kamerbrief duidelijk geworden dat er nog 22 tolken (en hun gezinnen) niet geëvacueerd zijn. Niet met iedereen is nog contact. Ik ontvang klachten over het niet bereikbaar zijn van Buitenlandse Zaken.

1. Via welke kanalen zijn tolken (en hun families) in staat gesteld te communiceren met Defensie en/of Buitenlandse Zaken?

Pagina 1

Datum

24 september 2021

Onderwerp

Afghaanse tolken

Nationale ombudsman

Bezuidenhoutseweg 151
2594 AG Den Haag

Postbus 93122
2509 AC Den Haag

T 070 356 35 63
post@nationaleombudsman.nl
www.nationaleombudsman.nl /
veteranen

2. Nu de communicatiekanalen zoals het emailadres, welke na de val van Kaboel werd geopend, gesloten worden; hoe kunnen deze tolken u nog bereiken en hoe lang is de wachttijd na sluiting van deze kanalen?
3. Hoe gaat u zelf actief de tolken (en hun families) met wie nu geen contact meer is bereiken?

Tolken in Nederland

Voor tolken is de asielprocedure bij de IND en nu ook de opvang door het COA anders ingericht dan de reguliere procedure. Wat betekent dit concreet voor de opvang en de asielprocedure? Graag krijg ik uw antwoord op onderstaande vragen.

4. Hoelang duurt de opvang in noodlocaties?
5. Op welke wijze zijn lessen geleerd uit het verleden met name waar het gaat om privacy en veiligheid in de noodopvanglocaties? Hierbij verwijs ik onder andere naar de aanbevelingen die ik samen met het College voor de Rechten van de Mens deed (Nationale ombudsman, rapportnummer 2016/013).
6. Hoe ziet de asielprocedure voor deze groep eruit?
7. Uit uw eerdergenoemde brief van 14 september blijkt dat komende tijd verhoren door de IND zullen worden afgenomen. Wat is de planning hiervan?
8. Indien duidelijk is dat iemand werkzaam is geweest als tolk wordt dan direct een vluchtelingenstatus verleend? Is er een verschil in procedure voor tolken en die van de andere evacuees? En zo ja, waaruit bestaat dat verschil? De procedure voor gezinshereniging kent veel stappen. Het is nu al duidelijk dat veel van die stappen niet of veel moeilijker genomen kunnen worden. Te denken valt aan het ophalen van de machtiging tot voorlopig verblijf, indien nodig het afnemen van een interview op de buitenlandse post of het afnemen van DNA. En wat als betrokkenen geen Afghaans paspoort hebben of kunnen krijgen. Wat zijn hiervoor de mogelijke oplossingen?
9. Op welke wijze is voor de Afghaanse evacuees in de noodopvang rechtshulp geregeld?
10. Heeft de IND ook de tolken in beeld die reeds eerder in Nederland zijn aangekomen en die in reguliere asielzoekerscentra verblijven? In de zaak van de heer A bleek dat hij al sinds 2019 in Nederland was. Een Nederlandse veteraan kwam hem bij toeval op het spoor. Hij vroeg aandacht voor het dossier van A maar er gebeurde weinig tot niets. Nadat ik aandrong op de overkomst van ook zijn moeder werd uiteindelijk een beslissing genomen op zijn aanvraag voor verruimde gezinshereniging.
11. Daarnaast zijn er ook tolken die al een status hebben en inmiddels in gemeenten woonachtig zijn met wellicht nog lopende aanvragen voor gezinshereniging. Heeft de IND ook hen in beeld?

veteranen ombudsman

Omdat u, als demissionair minister van Defensie, medeverantwoordelijk bent voor de situatie van de tolken, richt ik mij in eerste instantie tot u. Sommige van mijn vragen hebben betrekking op de beleidsterreinen van uw collega's van Buitenlandse Zaken en Justitie & Veiligheid. Ik verwacht dat de beantwoording van mijn vragen ditmaal meer blijkt geeft van erkenning van urgentie dan de vorige keer.

Pagina 3

Met vriendelijke groet,
de Nationale ombudsman,
tevens Veteranenombudsman

Reinier van Zutphen